

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžo/99/2014
Identifikačné číslo spisu:	6012200794
Dátum vydania rozhodnutia:	06.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Gerdová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6012200794.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Gerdovej a zo sudcov JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci žalobcu: V. J., trvale bytom O., t.č. I. Z., právne zastúpený: JUDr. Peter Peružek, advokát, Radlinského 1, Hlohovec, proti žalovanému: Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, Sládkovičova 80, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. ÚVTOS-10-166/21-2012 zo dňa 11. apríla 2012, konajúc o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/85/2012-110 zo dňa 17. septembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/85/2012-110 zo dňa 17. septembra 2014 p o t v r d z u j e.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 69,88 € na účet právneho zástupcu žalobcu do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu hotových výdavkov vo výške 12,45 € do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici zrušil rozhodnutie žalovaného ÚVTOS-10-166/21-2012 zo dňa 11.04.2012, ako aj rozhodnutie prvostupňového orgánu (pedagóg žalovaného) č. ÚVTOS-10-166/21-2012 zo dňa 02.04.2012 podľa § 250j ods. 2 písm. c/, d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). Zároveň žalovaného zaviazal na náhradu trov konania úspešnému žalobcovi. Žalovaný napadnutým rozhodnutím potvrdil rozhodnutie prvostupňového orgánu o uložení disciplinárneho trestu žalobcovi ako odsúdenému, a to: „Pokarhanie“. Žalobca mal svojím konaním porušiť § 39 písm. b/ zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 475/2005 Z.z.“).

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že v súlade s § 58 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z.z. disciplinárny

trest možno odsúdenému uložiť do 30 dní odo dňa, keď sa o disciplinárnom previnení dozvedel ktorýkoľvek príslušník zboru alebo zamestnanec zboru v ústave, najneskôr však do jedného roka odo dňa jeho spáchania. Rozhodujúcou skutočnosťou pre začatie plynutia 30-dňovej lehoty, v ktorej možno odsúdenému uložiť disciplinárny trest je to, že o disciplinárnom previnení sa dozvedel ktorýkoľvek príslušník zboru. V predmetnej veci sa žalobca mal disciplinárneho previnenia dopustiť dňa 21.02.2012, a to vo vzťahu k npor. E. L., ktorému na jeho výzvu reagoval odmietavo, že mu nevydá kabát, ktorý mu povolil nosiť ústavný lekár. V zázname spísanom dňa 14.03.2012 síce npor. E. L. uvádza, že po overení uvedenej informácie u lekára sa tvrdenie odsúdeného nepotvrdilo, avšak o tomto absentuje akýkoľvek záznam v administratívnom spise. Takýto záznam je významný práve pre posúdenie začiatku plynutia 30-dňovej subjektívnej lehoty na uloženie trestu. V spise sa nachádza len výmenný list - poukaz vydaný lekárom dňa 15.03.2012, predložený žalobcom, ktorý je rozporný s tým, čo je uvedené v zázname o disciplinárnom previnení spísanom npor. E. L.. To, či je možné konanie žalobcu kvalifikovať za také, že porušil ustanovenie § 39 písm. b/ zákona č. 475/2005 Z.z., ako aj ústavný poriadok, je významné poznať stanovisko lekára. Pre dodržanie 30-dňovej lehoty na uloženie disciplinárneho trestu je významný dátum, kedy lekár zaujal stanovisko k tvrdeniu žalobcu. Pokiaľ by totiž lekár tvrdenie žalobcu nepotvrdil pri overovaní žalobcom tvrdenej informácie v období od 21.02.2012 do 02.03.2012 a disciplinárny trest by bol uložený 02.04.2012 evidentne by sa tak stalo po uplynutí lehoty. Zo spisu, zo žiadnych vyjadrení žalovaného nevyplýva, kedy sa lekár k tvrdeniu žalobcu vyjadroval, a teda nie je možné zistiť okamih, kedy sa o disciplinárnom previnení, za ktoré bol žalobca potrestaný, dozvedel príslušník zboru. To, že záznam bol spísaný dňa 14.03.2012 neosvedčuje skutočnosť, že v tento deň sa o disciplinárnom previnení aj dozvedel príslušník zboru. Navyše, stanovisko lekára je relevantné len k zisteniu o uvádzaní nesprávneho a neúplného údajov príslušníkovi zboru. Pokiaľ by bol uložený trest za porušenie zásad slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými odsúdený prichádza do styku, tak o tomto previnení sa príslušník zboru preukázateľne dozvedel dňa 21.02.2012, voči ktorému reagoval na jeho výzvu odsúdený odmietavo.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie a navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V dôvodoch uviedol, že v konaní o disciplinárnom previnení bolo preukázané, že skutok sa stal a výška trestu vzhľadom na závažnosť trestu je primeraná. Na základe dôkazných prostriedkov, ktorými boli vlastné zistenia príslušníka, výpoveď žalobcu, oznamovateľa npor. E. L., svedka žalobcu, ako aj potvrdenia lekára zo dňa 15.03.2012, boli objasnené všetky okolnosti a vina bola žalobcovi preukázaná. Oznamovateľ npor. E. L. sa dňa 14.03.2012 dozvedel o tom, že žalobca sa dňa 21.02.2012 dopustil disciplinárneho previnenia podľa § 24 ods. 2 písm. b/ Ústavného poriadku pre odsúdených v ÚVTOS Banská Bystrica - Kráľová, tým, že uviedol nesprávny a neúplný údaj príslušníkovi zboru za účelom získania neoprávnenej výhody a podľa § 39 písm. b/ zákona č. 475/2005 Z.z., keď odsúdený je povinný zachovávať zásady slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prichádza do styku. Na základe uvedených skutočností mal oznamovateľ za to, že žalobca nemal potrebné povolenie používať kabát pre odsúdených, čím sa dopustil disciplinárneho previnenia. Odsúdený si dňa 15.03.2012 zadovážil potvrdenie od lekára o povolení používať kabát pre odsúdených na základe toho, že bol vyrozumený o vypísanom zázname o disciplinárnom previnení.

Žalovaný je toho názoru, že subjektívna 30-dňová lehota bola dodržaná a začala plynúť dňa 14.03.2012. Je zrejmé, že oznamovateľ sa o disciplinárnom previnení žalobcu dozvedel až dňa 14.03.2012, keď osobne zistil túto skutočnosť u ústavného lekára MUDr. D.. Následne ešte v ten istý deň vypísal na tomto základe záznam o disciplinárnom previnení žalobcu.

Na záver uviedol, že osobitne o tejto skutočnosti nebol urobený záznam v administratívnom spise, avšak vyplýva to zo samotného čestného prehlásenia oznamovateľa zo dňa 22.10.2014. Žalovaný vychádzal z aplikačnej praxe pri ukladaní disciplinárnych trestov, a preto dátum vypísania záznamu o disciplinárnom previnení zo dňa 14.03.2012 je totožný s dátumom, kedy si oznamovateľ overil túto skutočnosť u ústavného lekára. Prílohou k odvolaniu je čestné prehlásenie npor. E. L. zo dňa 22.10.2014.

Právny zástupca žalobcu v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že čestné prehlásenie, ktoré

predložil žalovaný je podané až po lehote na predkladanie dôkazov a taktiež považuje za nevierohodné, ak žalovaný po viac ako 2 rokoch prikladá čestné vyhlásenie o skutočnostiach, ktoré sa dozvedel pred 2,5 rokmi. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici a žalobcovi priznal trovy odvolacieho konania vo výške 69,88 €.

Žalobca vo vyjadrení navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil a uplatnil si na náhradu hotovej výdavky vo výške 12,45 €. Poukázal na to, že kabát mu bol vydaný v sklade ÚVTOS v Banskej Bystrici - Kráľová dňa 12.10.2011 kompetentnou osobou. Dňa 07.02.2012 odišiel kvôli vyšetrovacím úkonom na diaľkovú eskortu v ústavných veciach ako odsúdený. Rifľový kabát používal denne od 12.10.2011 a odišiel v ňom do Bratislavy. Dňa 21.02.2012 sa v ňom aj vrátil. Nie je potrebné osobitné povolenie na nosenie ústavného kabáta a nemá možnosť si ani v ústavnom sklade vybrať kabát. Podľa jeho názoru mal oznamovateľ disciplinárneho previnenia problém s tým, že má novší rifľový kabát a aby nepoukázal na diskrimináciu, vybavil u riaditeľa ústavu ich stiahnutie z obehu dňa 16.03.2012, lebo 15.03.2012 ho ústavný lekár povolil nosiť rifľový kabát, ale následne mu toto povolenie dňa 16.03.2012 zrušil. Poprel, že by npor. L. dňa 21.02.2012 informoval, že kabát mu povolil nosiť ústavný lekár a tiež, že si povolenie od lekára zadovážil až po tom, ako bol vyrozumený o vypísaní záznamu o disciplinárnom previnení, pretože o tomto zázname sa dozvedel až dňa 20.03.2012, kedy sa k uvedenému záznamu vyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia zverejnené najmenej 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z obsahu súdneho a administratívneho spisu zistil, že dňa 14.03.2012 bol spísaný záznam o disciplinárnom previnení č. ÚVTOS-10-166/21-2012, podľa ktorého došlo k disciplinárnemu previneniu žalobcu, ktorého sa mal dopustiť dňa 21.02.2012. Žalobca bol v pracovníckom komplexe ústavu vyzvaný na odovzdanie kabáta pre odsúdených, ktorého používanie nebolo v tej dobe povolené. Na výzvu mal reagovať odmietavo vetou: „Ja vám ho nedám, lebo mi ho povolil nosiť ústavný lekár.“ Po overení uvedenej informácie u lekára sa jeho tvrdenie nepotvrdilo. Za zistené disciplinárne previnenie bol žalobcovi uložený disciplinárny trest - pokarhanie, ku ktorému sa vyjadril tak, že nie je pravda, že by tvrdil, že mu nosenie kabáta povolil lekár a tiež, že proti bunde nemá námietky VOV a má ju už cca 5 mesiacov. Na príkaz príslušníka ju odovzdal a zobral si druhú. Uvedené konanie npor. L. vníma ako pomstu vzhľadom na ich predchádzajúce nezhody ohľadom vydania cestovných tašiek a rifľovej bundy. Z výpovede svedka V. Z., ktorého žalobca navrhol vypočuť a mal potvrdiť jeho vyjadrenia vyplýva, že žalobca sa príslušníkovi v danej situácii vyjadril tak, že mu rifľovú bundu nedá, nakoľko ani vedúci oddelenia výkonu trestu nemá s tým problém. Príslušník mu na to povedal, že vedúci OVT o tom nerozhoduje, ale on alebo lekár. Na to žalobca uviedol, že sa bude sťažovať a odovzdal mu bundu.

Podľa vypísaného záznamu o disciplinárnom previnení rozhodnutie o sťažnosti proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu v predmetnej veci vydal vedúci oddelenia výkonu trestu mjr. K. L., ktorým podľa § 59e ods. 2 písm. b/ zákona č. 475/2005 Z.z. bola sťažnosť zamietnutá a rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu potvrdené. Rozhodnutie o sťažnosti bolo odôvodnené tým, že spáchanie disciplinárneho previnenia bolo preukázané písateľom záznamu o disciplinárnom previnení. Disciplinárny trest je úmerný závažnosti disciplinárneho previnenia. Pedagógom nebola prekročená disciplinárna právomoc. Rozhodnutie o sťažnosti bolo vydaná dňa 11.04.2012.

Podľa § 58 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2013 pred uložením disciplinárneho trestu musia byť objasnené okolnosti spáchania disciplinárneho previnenia a preukázaná vina odsúdeného. Odsúdenému sa pred uložením disciplinárneho trestu musí umožniť, aby sa k veci vyjadril.

Podľa § 58 ods. 5 zákona č. 475/2005 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2013 disciplinárny trest možno odsúdenému uložiť do 30 dní odo dňa, keď sa o disciplinárnom previnení dozvedel ktorýkoľvek príslušník zboru alebo zamestnanec zboru v ústave, najneskôr však do jedného roka odo dňa jeho spáchania. Ustanovenie tohto odseku sa nepoužije na konanie o ukladaní sankcie za konanie, ktoré má znaky priestupku; vtedy sa postupuje podľa osobitného predpisu.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. k úplným a výstižným dôvodom uvedeným v rozsudku prvostupňového súdu, s ktorými sa stotožňuje, dodáva:

Informácia od lekára, ktorý by potvrdil alebo vyvrátil tvrdenie žalobcu o tom, či mal povolené nosiť rifľovú bundu jednoznačne v administratívnom spise absentuje, ako na to správne poukázal aj súd prvého stupňa. Začiatok plynutia 30-dňovej subjektívnej lehoty sa spája s týmto dôležitým údajom, bez ktorého nie je možné posúdiť začiatok plynutia subjektívnej lehoty na uloženie disciplinárneho previnenia. V administratívnom spise sa nachádza práve potvrdenie lekára zo dňa 15.03.2012 o tom, že žalobca je oprávnený nosiť rifľový kabát. Odvolací súd považuje za zjavne nelogické, ak by ústavný lekár jeden deň menovanému nepovolil nosiť rifľový kabát a na druhý deň by mu také povolenie vydal. V plnom rozsahu sa stotožnil aj so záverom súdu prvého stupňa o tom, že stanovisko lekára je relevantné len k zisteniu skutku o uvádzaní nesprávneho a neúplného poučenia údajov príslušníkovi zboru. Pokiaľ bol uložený trest za porušenie zásad slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými odsúdený prichádza zo styku, tak o tomto previnení sa preukázateľne dozvedel príslušník zboru dňa 21.02.2012, voči ktorému reagoval na jeho výzvu odsúdený odmietavo.

K vedenému treba doplniť, že pri ukladaní disciplinárneho opatrenia nebola zohľadnená ani výpoveď žalobcu, v ktorej uviedol, že nepovedal, že by mu kabát povolil nosiť ústavný lekár, čo potvrdil aj svedok V. Z.. Z uvedeného vzniká pochybnosť, či boli v zmysle § 58 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z.z. dostatočne objasnené okolnosti spáchania disciplinárneho previnenia.

K čestnému vyhláseniu npor. E. L., ktoré bolo predložené v odvolacom konaní pred Najvyšším súdom SR senát uvádza, že Všeobecná právna povaha čestného vyhlásenia je upravená v § 39 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), podľa ktorého správny orgán môže namiesto dôkazu pripustiť čestné vyhlásenie účastníka konania, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak.

Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že čestné vyhlásenie je právny inštitút, ktorý nie je dôkazom, ale nahradzuje dôkaz. Nejde o priame nahradenie dôkazu s účinkami ex lege, ale až na základe správnej úvahy správneho orgánu, ktorý môže čestné vyhlásenie pripustiť (rozhodnúť o jeho pripustení). Čestné vyhlásenie podľa správneho poriadku zákona môže urobiť iba účastník konania. Na právne následky nepravdivého čestného vyhlásenia musí správny orgán účastníka upozorniť (§ 39 ods. 3 Správneho poriadku). Z tohto ustanovenia implicitne vyplýva, že upozornenie sa musí urobiť vopred.

Podľa § 39 ods. 3 správneho poriadku, v čestnom vyhlásení je účastník povinný uviesť pravdivé údaje. Správny orgán musí upozorniť účastníka na právne následky nepravdivého čestného vyhlásenia.

Pre konanie o disciplinárnych previneniach platila osobitná právna úprava, upravujúca postup správnych

orgánov podľa § 57 - 61 zákona č. 475/2005 Z.z. ako špeciálna úprava konania vo vzťahu k správnemu poriadku.

V zákone č. 475/2005 Z.z. nie je upravené, že by čestné vyhlásenie bolo možné v disciplinárnom konaní použiť namiesto dôkazov. Písomnosť označenú ako „Čestné prehlásenie“ zo dňa 22.10.2014, ktoré predložil žalovaný možno považovať iba za návrh na vykonanie výsluchu svedka na v ňom identifikované skutočnosti. Právne následky nepravdivých údajov sú však podľa zákona spájané až s nepravdivou svedeckou výpoveďou. Nejde o čestné vyhlásenie v zmysle § 39 Správneho poriadku.

Inštitút disciplinárnych opatrení nemá slúžiť na riešenie osobných sporov medzi odsúdenými a referentmi ústavu. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva skutočnosť, že žalobca mal u seba rifl'ový kabát cca 5 mesiacov pred spomínanou udalosťou, čo žalovaný nepoprel, mal mu byť vydaný v sklade ústavu dňa 12.10.2011 a podľa vyjadrení žalobcu ho používal dennodenne. Odvolaciemu súdu tak nie je zrejmé, na základe akého dôvodu ho už žalobca nemohol nosiť. Nosenie kabáta nemožno považovať za tak závažné disciplinárne previnenie, najmä s poukazom na absenciu akéhokoľvek opodstatneného zákazu v administratívnom spise o nosení rifl'ových kabátov v danom ústave, ako aj na to, že bol žalobcovi vydaný priamo v ústave na výkon trestu odňatia slobody cca 5 mesiacov pred spomínanou udalosťou. Ak aj neskôr bol takýto zákaz vydaný, vníma to odvolací súd skôr ako účelové konanie.

Súdu nedá opätovne poukázať na to, že inštitút disciplinárnych opatrení má slúžiť výlučne na riešenie skutočných disciplinárnych previnení odsúdených a nie na riešenie osobných konfliktov medzi odsúdenými a referentmi, čo následne zaťažuje už aj tak preťažené súdy pri výkone správneho súdnictva.

Odvolacie námietky žalovaného neboli spôsobilé spochybníť záver súdu prvého stupňa, s ktorým sa stotožnil aj Najvyšší súd SR, preto bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia a rozsudok krajského súdu odvolací súd ako vecne správny v zmysle § 219 ods.1, 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p., § 250k ods. 1 O.s.p.

Najvyšší súd uložil neúspešnému žalovanému povinnosť zaplatiť náhradu trov odvolacieho konania žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný. Trovy žalobcu pozostávajú podľa predloženej špecifikácie z náhrady trov právneho zastúpenia, a to za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaného) vo výške 61,84 €, režijného paušálu vo výške 8,04 €, spolu 69,88 €. Tarifná odmena bola vypočítaná podľa § 11 ods. 4, § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Žalovaný je povinný zaplatiť trovy odvolacieho konania právne zástupcovi žalobcu na účet vedený v H., J. č.ú. XXXXXX-XXXXXXXXXX/XXXX. Žalobcovi boli priznané na náhradu aj hotové výdavky vo výške 12,45 € za poštovné za zásielky v prejednávanej veci, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť priamo žalobcovi.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.